

Magazyn Polskiej Akademii Nauk
nr 2 (6) 2006
kwartalnik
ISSN 1733-8662
nakład: 2100 egz.

Wydawca:
Polska Akademia Nauk
© 2006
adres wydawcy:
Polska Akademia Nauk
Biuro Analiz, Informacji
Naukowej i Wydawnictwa
Pl. Defilad 1, 00-901 Warszawa
e-mail: academia@pan.pl
www.pan.pl/academia

prenumerata:
academia.prenumerata@pan.pl

zespół redakcyjny:

Jan Strelau
redaktor naczelny
Piotr Kossobudzki
zastępca redaktora naczelnego,
Nauki biomedycznej
Anna Zawadzka
sekretarz redakcji,
Nauki humanistyczne

Weronika Śliwa, Agnieszka Pollo
Matematyka, Fizyka, Chemia,
Technika

Andrzej Pieńkowski
Nauki o Ziemi

Paweł Adamów
dyrektor artystyczny

Aleksandra Kantorowicz
redakcja językowa

Rada Naukowa:
honorowy przewodniczący:
Andrzej B. Legocki
Prezes Polskiej Akademii Nauk

Irena E. Kotowska
Wiesław Bogdanowicz
Marek Chmielewski
Andrzej Styczek
Tomasz Brandzyk
Wojciech Kostowski
Jan Andrzej Ciołkosz

Publikacja dofinansowana przez
Ministerstwo Nauki i Informatyzacji

DTP: Edit Sp. z o.o.

operator DTP: Magdalena Giera

Od redakcji

Z życiem!

Wiosna nie zostawiła nam wielkiego pola manewru przy wyborze tematu tego numeru. Wątek przewodni wybrał się właściwie sam: życie. Życie pulsujące we krwi ludzi i zwierząt starających się o partnera i w sokach roślin wypuszczających pierwsze liście. Nie pominiemy żadnej z tych kwestii. Już na pierwszych stronach (s. 4) piszemy o sztucznych, jakie w małżeńskim (i pozamałżeńskim) życiu stosują **samce i samice ptaków**. W ich świat wprowadzą Was autorzy, którzy od 20 lat przyglądają się życiu ptasich rodzin. Jednak wiosna to czas, gdy hormony burzą się nie tylko ptakom. Postanowiliśmy przyjrzeć się więc także **seksualnym obyczajom** ludzi. Co dzieje się w sypialniach Polaków? Jaki jest wynik starcia tradycji z „zachodnim stylem życia”? Czytajcie na s. 25!

Naturalną konsekwencją miłosnych igraszek jest ciąża. Korzystając z możliwości nowoczesnej **diagnostyki prenatalnej** (s. 12) lekarze mogą naprawdę wcześniej wykryć ewentualną chorobę płodu. Niekiedy udaje się rozpocząć leczenie dziecka jeszcze w łonie matki, włączając w to nawet skomplikowane operacje chirurgiczne! Pytanie, czy zapatrzeni w możliwości współczesnej medycyny i biotechnologii nie przestaniemy zważać na godność człowieka i świętość ludzkiego życia. Swoimi wątpliwościami dzieli się z czytelnikami **ACADEMII** autor felietonu „**Moralność ery genomu**” na s. 50.

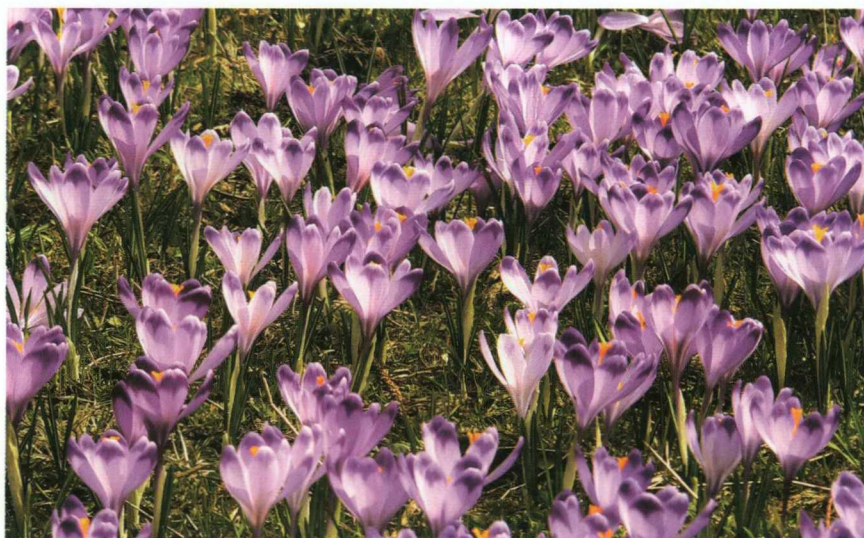
Życie wrze także w królestwie roślin. O badaniu jego różnorodności i trosce o jej zachowanie jest mowa w artykule „**Bogactwo natury**” (s. 20). Warto też przyjrzeć się przyrodzie, która została twórczo wykorzystana przy **tworzeniu barokowych ogrodów** (s. 8).

Ludzie, rośliny, ptaki – całe życie na Ziemi oparte jest na związkach węgla. O niezwykłych własnościach odkrytych niedawno form tego pierwiastka – **fulerenów i nanorurek** – piszemy na s. 16. O węglu wiedzą wszystko naukowcy z **Zakładu Karbochemii PAN**, który prezentujemy w dziale „Prezentacje” na s. 48.

Jednym z podstawowych przejawów życia jest komunikacja. Od najprostszych sygnałów przekazywanych przez organizmy jednokomórkowe, aż po wyrafinowany język ludzi. Jednak nie wszyscy ludzie radzą sobie z nim tak samo dobrze. Niesłyszący jeszcze w XVIII wieku żyli na marginesie społeczeństwa. Dziś są jego pełnoprawnymi członkami, stanowiąc rodzaj mniejszości językowej, używającej języka migowego. O **polskim języku migowym** piszemy na s. 33.

Numer tradycyjnie kończymy **galerią** (s. 51), w której przedstawiamy słuźowce – formę życia, przez długi czas sprawiającą trudności biologom. Uznawali ją z roślinę, grzyb, by w końcu okrzyknąć ją... zwierzęciem.

redakcja **ACADEMII**

Jerzy Zembrzyński

Wiosna! Życie! Jakiż inny motyw przewodni mogliśmy wybrać do tego numeru?